

Το Σημείωμα της Σύνταξης

Σας καλωσορίζουμε στο έκτο τεύχος του περιοδικού *ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΝ*, το οποίο στην ουσία είναι το όγδοο από όταν ξεκινήσαμε αυτή την προσπάθεια με το *ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΝ*. Συνεχίζουμε το έργο που αρχίσαμε πριν από έξι περίπου χρόνια, πιστεύοντας πως προσφέρουμε κάποια προστιθέμενη αξία στα ζητήματα της στρατιωτικής στρατηγικής, που εκτιμούμε ότι δεν καλύπτονται επαρκώς στη δημόσια συζήτηση και όχι μόνο.

Στο παρόν τεύχος έχουμε αφιέρωμα στα πυρηνικά όπλα, με ένα άρθρο από την Beatrice Heuser, διακεκριμένη καθηγήτρια και πολυγραφότατη συγγραφέα βιβλίων για τον πόλεμο και τη στρατηγική. Τα πυρηνικά κάπου είχαν «ξεχαστεί» μετά τον Ψυχρό Πόλεμο αλλά επανήλθαν στην επικαιρότητα με τον πόλεμο Ρωσίας-Ουκρανίας και αυτό το άρθρο εξετάζει εάν η σύγχρονη σκέψη για τον πόλεμο και τη διεξαγωγή του έχει ουσιαστικά μετατοπιστεί από την προ-πυρηνική εποχή. Το άρθρο χρησιμοποιεί την έννοια της «συλλογικής νοοτροπίας», διερευνώντας πώς τα κοινά ιστορικά αφηγήματα επηρεάζουν τις εθνικές στάσεις απέναντι στον πόλεμο και την πυρηνική στρατηγική. Παρουσιάζει τις ξεχωριστές προσεγγίσεις του Ηνωμένου Βασιλείου, της Γαλλίας, της Γερμανίας και των Ηνωμένων Πολιτειών, τονίζοντας πώς οι συγκεκριμένες ιστορικές εμπειρίες κάθε έθνους έχουν διαμορφώσει τις πυρηνικές πολιτικές και την κοινή γνώμη τους. Παρά τη γενική αποστροφή για τον πόλεμο στη Δύση από το 1945, οι εθνικές παραλλαγές παραμένουν λόγω των ξεχωριστών εμπειριών και νοοτροπιών σε κάθε χώρα. Το άρθρο καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η κατανόηση αυτών των συλλογικών νοοτροπιών είναι ζωτικής σημασίας για την ανάλυση των διεθνών σχέσεων και την πρόβλεψη μελλοντικών αλλαγών στη στάση απέναντι στον πόλεμο και τα πυρηνικά όπλα.

Στη συνέχεια ο στρατηγός Φοίβος Κλόκκαρης, διερευνά τις στρατηγικές επιδιώξεις της Τουρκίας στην Κύπρο και την Ανατολική Μεσόγειο. Θεωρεί ότι η Τουρκία έθεσε ως στρατηγικό στόχο τον έλεγχο της Κύπρου, την οποία επιβουλεύεται ως ζωτικό χώρο επέκτασής της. Για την υλοποίηση του στόχου της και με τη συνδρομή της Βρετανίας συνέταξε από την δεκαετία του 1950 στρατηγική για «επανάκτηση» της Κύπρου, την οποία υλοποίησε σε μεγάλο βαθμό με τη διχοτόμηση τού νησιού. Σήμερα η Τουρκία συνεχίζει την επιθετική και επεκτατική πολιτική της σε βάρος της Κύπρου για να ολοκληρώσει τον στόχο της. Στην Ανατολική Μεσόγειο, με την προβολή της αεροναυτικής ισχύος της, επιδιώκει να αποκτήσει κυρίαρχο ρόλο. Κύπρος και Ελλάδα είναι απαραίτητο να σφυρηλατήσουν αμυντική συμμαχία μεταξύ τους και να εγκαταλείψουν την πολιτική τού κατευνασμού.

Στο τρίτο άρθρο, δύο νέοι ερευνητές συνδυάζουν τις πολιτικές, στρατιωτικές, οικονομικές, και διπλωματικές πτυχές της πολεμικής προπαρασκευής, προκειμένου να εντοπίσουν τους παράγοντες που γέννησαν τους ανταγωνιστικούς εξοπλισμούς μεταξύ Ελλάδας και Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, κατά την περίοδο 1833-1866. Η μελέτη επίσης αναδεικνύει τον ρόλο της αποτροπής και της διεθνούς παρέμβασης, ως ερμηνευτικούς παράγοντες της απουσίας ανοικτού πολέμου μεταξύ Ελλάδας και Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, αλλά και ως παραγόντων που οδήγησαν στο ξέσπασμα ενόπλων αντιπαραθέσεων με τη μορφή αντάρτικων εξεγέρσεων κατά την υπό εξέταση περίοδο.

Το τέταρτο άρθρο του τεύχους διερευνά το ζήτημα της χρηματοδότησης των εξοπλισμών που αντιμετώπισε η Ελλάδα στις παραμονές του Δευτέρου Παγκοσμίου

Πολέμου. Το όλο ζήτημα έπρεπε να εξεταστεί στο πλαίσιο της γνωστής ανάγκης εξεύρεσης συναλλάγματος για αγορές υλικών από τις ξένες αγορές, όπως και της νωπής ακόμη πτώχευσης του 1932. Οι περιστάσεις απαιτούσαν την λήψη άμεσων αποφάσεων, ωστόσο κάτι τέτοιο δεν ήταν αυτονόητο ούτε εύκολο.

Τέλος, στο πέμπτο άρθρο του τεύχους, ο συγγραφέας ασχολείται με το έργο του Συνταγματάρχη Κωνσταντίνου Δαβάκη, μιας εξέχουσας προσωπικότητας των ελληνικών στρατιωτικών πραγμάτων του Μεσοπολέμου. Καταρτισμένος πάνω στις σύγχρονες εξελίξεις για τη διεξαγωγή των πολεμικών επιχειρήσεων, προσπάθησε με το συγγραφικό του έργο να παρακινήσει το σώμα των Ελλήνων αξιωματικών, να ασχοληθεί με τις νέες επιχειρησιακές και δογματικές δυνατότητες που προσέφερε η εισαγωγή σε χρήση των μηχανοκίνητων και τεθωρακισμένων μέσων. Μέσα από τα δύο κύρια συγγράμματά του, αλλά και πληθώρα μονογραφιών, άρθρων στη Στρατιωτική Επιθεώρηση και υπηρεσιακών υπομνημάτων, επιδίωξε την προαγωγή της στρατιωτικής τέχνης στην Ελλάδα. Οι απόψεις του για τη χρησιμοποίηση των αρμάτων και τη μηχανοκίνηση ήταν πραγματικά πρωτοποριακές, διατυπώθηκαν δε αρκετά νωρίς, ώστε να προκύπτει αβίαστα η πρωτοτυπία της σκέψης του. Χωρίς υπερβολή ο Δαβάκης κατατάσσεται στην ίδια χορεία με τους θεωρητικούς και πρακτικούς εισηγητές της οργάνωσης των τεθωρακισμένων δυνάμεων, όπως ο Charles de Gaulle για τη Γαλλία, οι J. F. C. Fuller, Basil Liddell Hart και Percy Hobart για τη Βρετανία και ο Heinz Guderian για τη Γερμανία.

Στο εξώφυλλο και στην ιστοσελίδα του περιοδικού συνεχίζουμε τη συνήθεια που εγκαινιάσαμε από το πρώτο τεύχος, να προβάλλουμε δηλαδή πίνακες ζωγραφικής που αντλούν τη θεματολογία τους από τον πόλεμο.

Να υπενθυμίσουμε και πάλι ότι η πρόσβαση πλέον στα άρθρα είναι ελεύθερη και δεν απαιτείται καμία εγγραφή στην ιστοσελίδα του περιοδικού.

Σας καλωσορίζουμε στο όγδοο τεύχος του περιοδικού μας και σας ευχόμαστε καλή ανάγνωση!

Ελπίζουμε με κάθε τεύχος να κερδίζουμε και νέους αναγνώστες.

Παναγιώτης Γκαρτζονίκας